

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

OPSTAND IN SPROOKJESLAND

Toneelspel in zeventien scènes voor kinderen

door

Willy Marivoet

Toneelfonds J. Janssens

Antwerpen - 1991

Nr. 1678

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste VIJFTIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:
I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

cop. 1988 Toneelfonds J. Janssens/Willy Marivoet

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

OPSTAND IN SPROOKJESLAND

Enkele kinderen maken een trektochtje en nemen het niet zo nauw met het milieu. Door het enorme geloof in sprookjes van één van hen, komen ze onverwacht in contact met een aantal sprookjesfiguren. Milieudwergen in dienst van Sneeuwwitje die 's nachts de stortplaatsen van de mensen ruimen, brengen hen naar het Hof. Een weinig milieugezinde Boze Koningin ontvoert één van de kinderen, maar Kleinduimpje heeft één en ander gezien ...

SUGGESTIES DECOR

* **TENT** : een houten raamwerk, dat kan opengeplooid worden in de vorm van een klassieke tent. Een dunne stof erover, die gemakkelijk weg te binden is of opgerold kan worden, laat de kijker toe, via belichting ook in de tent te zien. De tent kan bijvoorbeeld uiterst links worden opgesteld.

* **STORT** : "proper afval" : dozen, voden, flessen, kleren, rubber, spuitbussen ..., opgebouwd rond een kleine holle ruimte, van waaruit de ratten a.h.w. door het stort wriemelen, te situeren op de linkerhelft van het speelvlak.

* **BOS** : enkele bomen uit jutezakken gemaakt, of uit karton .., die gemakkelijk verwijderd kunnen worden om plaats te maken voor het paleis van Sneeuwwitje. (op de rechterhelft)

* **PALEIS** : een mooie drapage van doeken die de troon van Sneeuwwitje en haar Prins a.h.w. inlijsten.

* **VERHOOG** : achteraan, voor de visualisering van de sprookjes.

* **DRAAGSTOELEN, BUILDINGS, AUTO'S** : kunnen speels uitgesneden worden uit stevig isolatiemateriaal. Kinderen lopen met die auto's patronen op de scène, op die wijze dat ze door het raampje kunnen kijken.

Zo ook voor de draagstoelen : tussen twee dienaars in, die zo'n draagstoel vasthouden, loopt Sneeuwwitje, terwijl ze door het raampje de mensen kan toewuiven.

* **STRALENGEVANGENIS** : lichtbundels vormen de tralies, gesuggered door een aantal spots met minieme lichtspreiding, en rook.

* **BRAND** : geluidsopnamen met geknetter en ontploffingen, met wat rook en een aangepaste belichting.

PERSONAGES

Kirsten : een verwoed sprookjeslezertje gaat kamperen met
Maarten
Jindra
Margo (allen zijn ze 10 à 12 jaar)

Ratten

Milieudwergen

Raad van dwergen

Spion (uit de raad gestoten)

Heks

Boze Koningin

Heksendwergen

Sneeuwitje

Prins (haar man)

Hofdienaars (aan het Hof van Sneeuwitje)

Draagstoeldwergen

Trompetdwergen

Showdwergen (dansers, acrobaten, muzikanten)

Koning van Mensenland

Lijfwachten van de Koning

Tinnen Soldaat

Danseresje

Zwart Kabouterke

Hansje

Grietje

Vader

Moeder

Kleinduimpje

broertje 1

broertje 2

Vrouw van de Reus

Het aantal uitvoerders is onbeperkt. Beschikt men slechts over een kleine groep, dan kan men makkelijk enkele dubbelrollen inbouwen.

Uiteraard zijn de namen van de "tentkinderen" slechts namen.

1. OPSLAAN VAN DE TENT

De vier " tentkinderen " zijn bij valavond op een open plek in een bos aangekomen. Vlak in de buurt ligt een berg afval, een stukje stort. Ze proberen hun tentje op te slaan. Er is wind en bladeren vliegen in het rond. Er hangt een geheimzinnige sfeer.

MAARTEN Hou eens vast ... trek wat sterker aan ...

MARGO Zo'n wind, ik kan 't niet houden ...

JINDRA Wacht ...

KIRSTEN rommelt wat in een rugzak, prutst aan een slaapzak en heeft duidelijk weinig interesse voor de situatie.

MAARTEN Daar nog wat aantrekken ...

JINDRA Je had wel een andere plaats kunnen bedenken dan hier, vlakbij dat stort, ... die vuilhoop.

KIRSTEN Da's keitof jong, geen vuilbak of vuilzak nodig ... Hop, gooien maar ...

JINDRA Netjes is anders, als ons mama dat te weten zou komen ...

MARGO We moeten dat beetje stort er maar bij nemen. Er was hier nog een open plek, we konden toch niet verder zoeken met zo'n wind, en 't wordt al donker.

MAARTEN Oef ! Eindelijk klaar (*kijkt trots naar de tent*). Nu nog wat hout zoeken voor een vuurtje. Dan kunnen we morgenvroeg snel ons eitje bakken. Gaat er iemand mee ?

JINDRA Ikke !

MARGO Ik ga ook mee.

KIRSTEN Pff... ik ben al zo moe ... we hebben al zoveel gestapt vandaag ... ik zal wel uitpakken.

MAARTEN O.K. ! Dan trekken wij nog even het bos in.

JINDRA Zie dat ik voldoende plaats krijg om te slapen...

KIRSTEN Jaaa ... gaan jullie maar, dat komt dik in orde ...

Ze vertrekken. Kirsten zucht en staart wat voor zich uit. Ze krijgt haar rugzak in 't oog, haalt er een potje uit, een pannetje, wat chips, enkele blikjes drank, een paar leesboeken, waaronder haar geliefkoosd sprookjesboek. Ze vlijt zich behaaglijk neer, bladert erin, en ondertussen prutst ze een zak chips open. Haar oog valt op het verhaal van de Tinnen Soldaat. Aanvankelijk leest ze het stilletjes ....

2. LECTUUR EN UITBEELDING VAN DE TINNEN SOLDAAT

Op de achtergrond beelden figuranten uit wat nu hardop wordt voorgelezen. De belichting is mysterieus. De wind is gaan liggen.

KIRSTEN ..... had maar één been. Dit kwam omdat hij het laatst was gegoten en toen was er niet genoeg tin meer voor zijn tweede been. Vlakbij stond een mooi kasteel en daarvoor een klein vrouwtje. Ze was uit papier geknipt, maar ze had een jurk van doorschijnende tule en een smal bandje over de schouder. Ze stond met haar armen uitgestrekt en één been in de lucht. De soldaat wist niet beter of ze had maar één been, net als hij ... (ze staart even voor zich uit) Ik zou niet graag in de plaats van die tinnen soldaat willen zijn, die kan nooit eens op zijn ander been steunen. (onbewust heeft ze een blikje genomen, drinkt en leest dan verder) Maar zij was een danseres. Daarom dacht hij : dat zou een goede vrouw voor me zijn. Toen wou hij kennis met haar maken. Hij kroop wat dichterbij het kasteel toe. Oh, wat bewonderde hij haar. Hij vond ze zo knap en ze kon zo goed op dat ene been staan. Midden in de nacht was het feest op de tafel. Er werd gedanst, gezongen en gespeeld. Alleen die twee verroerden zich niet. Maar in zijn verbeelding begon het danseresje te bewegen : zijn ogen lieten haar geen moment los.

(Voor de kijker danst ze echt, sierlijk, op een motiefje als uit een muziekdoo. Nadien leest Kirsten verder.)

Plotseling klonk er een knal. Er sprong een toverdoosje open en daar stapte een klein zwart kabouterke uit. " Tinnen soldaat ", zei dat kabouterke, " kijk eens voor je ". Maar hij deed of hij het niet gehoord had. Toen bromde het kabouterke heel geheimzinnig : " Wacht maar, als het morgen wordt ... " Tja, de volgende morgen gebeurde er iets heel raars.

(Ondertussen zijn de anderen terug uit het bos.)

3. TERUGKEER VAN DE TENTKINDEREN

- MARGO** Ssst, ze zit weer in haar sprookjesboek te lezen ...
- JINDRA** Anders kan ze niet in slaap geraken ...
- MAARTEN** (*wenkt de anderen, ze fluisteren onder mekaar, en bij haar gekomen, doen ze haar schrikken*)
- KIRSTEN** Ambetanterikken, jullie weten dat ik daar niet tegen kan.

De anderen lachen, maar stellen vast dat ze ondertussen nog niets gedaan heeft.

- MARGO** Nu heeft ze nog niets uitgepakt.
- JINDRA** We hadden het kunnen weten. Als je aan haar ook maar iets vraagt ...
- KIRSTEN** Ik ben 't helemaal vergeten, ik was al begonnen met uitpakken, toen ...
- MAARTEN** Allez, meisjes, geen ruzie maken.
(*Kirsten gooit een blikje op het stort.*)
- KIRSTEN** Ik kon er echt niets aan doen. (*Geprikkeld pakt ze haar slaapzak en kruipt de tent in.*)
- MARGO** Als er voor iets moet gezorgd worden, vindt ze altijd wel een reden om er onderuit te komen : ik doe dat niet graag, of, mijn knie doet pijn.
- JINDRA** Weet je nog die laatste keer. Toen zat madam met haar radiootje te spelen. Keihard stond hij. En wij ? Wij konden toen alles opruimen.
- MARGO** Ze is op haar teentjes getrapt. Ze ligt er al in.
- MAARTEN** Kom, laat ze maar doen. Hier, pak aan. (*Hij gooit enkele blikjes cola en wat zakjes chips, ze beginnen te knabbelen. Ondertussen vouwt hij een kaart open.*)
- MARGO** Langswaar trekken we nu morgen verder ?
- MAARTEN** Wacht even, ik ben het nog aan 't uitzoeken.
- JINDRA** Ik hoop dat we morgen gemakkelijkere bospaadjes te verteren krijgen, want vandaag, amaai mijn voeten.
- MARGO** Ik vond dat juist heel plezant, vooral dat stuk met die rotsen.

- MAARTEN** (*hij heeft de kaart dichterbij geschoven*) We zitten nu hier ... daarna trekken we zo ... langs hier, dan over het water, dan komt er een heel recht stuk ... en dan achter dat kleine bosje rechtsaf.
- JINDRA** (*terwijl ze blikjes en papier op het stort gooit*) Jaja, 't is goed. We zullen wel zien. Ik ga slapen.
- MARGO** Zeg, als we nu deze weg eens zouden nemen ?
- MAARTEN** Kunnen we ook doen ...
- JINDRA** Komaan zeg, je ziet geen steek meer.
- MAARTEN** Ja, nu je het zegt. Vooruit dan maar, we kruipen in onze nest. (*Hij gooit nog wat restjes op het stort*)

BLACK-OUT

4. LECTUUR EN UITBEELDING VAN FRAGMENT UIT HANSJE EN GRIETJE

Het is nacht. Krekels sjirpen. Een zwakke belichting laat ons toe in de tent te kijken. Iedereen slaapt. Kirsten lijkt de slaap niet te kunnen vatten, komt recht en begint in haar sprookjesboek te lezen, Hansje en Grietje, eerst stil, dan hardop. Achteraan beelden figuranten sober uit.

- KIRSTEN** ... Ik kan de kinderen niet alleen in het bos achterlaten. Wilde dieren zullen hen vinden en verscheuren. " Welnee, dwaze man, wil jij soms dat we alle vier van honger omkomen " ? " Nee ... eh ... nee ", stribbelde de houthakker tegen. Maar toch liet hij zich door de stiefmoeder ompraten. De kinderen die van de honger niet konden slapen, hoorden hen ruziemaken. Ze schrokken heel erg. Grietje begon te huilen, maar Hans zei: " Stil maar zusje, ik weet raad." En toen de ouders sliepen, sloop Hans naar buiten en vulde zijn beide broekzakken met kiezelsteentjes. En toen kroop hij weer snel in zijn bed. Bij het eerste morgenlicht, nog voor de zon was opgestaan, kwam de stiefmoeder hen al roepen. " Sta op, luilakken ", zei ze met schelle stem. " We gaan het bos in om hout te hakken. " Ze gaf hen ieder een korst brood en zei : " Bewaar het tot vanmiddag, want meer krijgen jullie niet." Grietje nam het brood van Hans zolang aan en verstopte het onder haar schortje. (*Ondertussen wordt Kirsten alsmaar slaperiger en begint te geeuwen*) Toen gingen ze met hun vieren het bos in.

Maar de kleine Hans bleef telkens staan, eventjes maar en gooide dan zo'n wit kiezelsteentje neer.
 " Waarom kijk je toch altijd om ", vroeg de stiefmoeder. " Oh... eh ... ik dacht ... dat ik ... een wit poesje zag ", verzon Hans. " Dwaze jongen toch," schold de stiefmoeder ... (*Kirsten valt in slaap*)

BLACK-OUT

5. RATTENDANS

Op het stort genieten de ratten van de afvalresten. Ze wriemelen of blijven schichtig zitten. Ondertussen zingen ze het rattenlied.

refrein We dansen, springen, kruipen
 in vuilbergen die ruiken.
 We snuff'len, grabb'len, slikken
 op 't stort en we hikken.
 Afval van de grote mensen,
 en 't stort vergaard door kinderen.

strofe 1 Wauw, plastiek flessen
 zijn niet af te breken.
 Hey, blikken dozen,
 zijn voor ons als rozen.
 Joeoe, tafelresten,
 dat is het helemaal.
 En kledingstukken,
 lekker haartje plukken.

strofe 2 Rubberbanden,
 stinken als ze branden,
 Een oven van 't fornuis,
 hier voelen we ons thuis.
 Polythene teiltjes,
 we missen nog de dweiltjes,
 Kunststoffen vaten,
 zijn onze beste maten.

strofe 3 Leuke spuitbussen,
 een spray hier, 'n spray daar.
 Verfspuitbussen,
 weg met de ozonlaag.
 Insecticiden,
 dood de worm, leve de rat.
 Chemisch afval,
 passen we voor op.

De ratten smullen voort aan hun lekkernijen. In de verte klinkt echter muziek : ze spitsen hun oren en spurten dan weg.

6. AANKOMST VAN DE MILIEUDWERGEN

Deze milieupatrouille trekt er 's nachts op uit om storten te ruimen. Ze staan in dienst van Sneeuwvitje. De laatste tijd worden ze echter door het vele werk overrompeld. Hun nachtelijke taak zit er weer op en zingen :

1. Wat zien we overal liggen ?
 Veel vuil.
 Wat drijft er op het water ?
 Veel vuil.
 Wat vliegt er door de lucht ?
 en slingert er op de aarde ?
 Veel vuil, veel vuil, veel vuil.

De zorg voor het leefmilieu
 dat is toch onze zaak.
 Ruimen, vegen, absorberen
 voor een beter woonklimaat.

2. Wat stinkt er in de steden ?
 Veel vuil.
 Wat lozen de fabrieken ?
 Veel vuil.
 Wat doet er al die vissen dood
 en tast er de gezondheid aan ?
 Veel vuil, veel vuil, veel vuil.

Daarom gaan we patrouilleren
 op land, op zee, in lucht.
 Ruimen, vegen, absorberen
 't moet allemaal veel te vlug.

3. We raken nog buiten adem,
 veel vuil.
 Papier, glas en plastic,
 veel vuil.
 We moeten het allemaal rapen.
 Wanneer kunnen we slapen ?
 Veel vuil, veel vuil, veel vuil.

Sneeuwvitje is ons koningin.
 We dienen haar, als 't gaat.
 Nu hebben we de pest erin
 en krijgen grote vaak.

Ze zijn duidelijk vermoeid. (L staat voor Leider)

- Zware nacht geweest.
- Mm, straks kunnen we lekker eten.
- Waarom moeten we altijd 's nachts werken ?
- L Als er onverwachts iets opgeruimd is, dan zeggen de mensen 's anderendaags : dat hebben de kabouterpjes gedaan.
- Papier sorteren.
- Glas bij glas.
- Spuitbussen verzamelen.
- Ik haat spuitbussen, ik haat verzamelen.
- L 't Ergste is dat we het met onze patrouille niet meer baas kunnen. Het wordt te veel voor ons.
- Voor mij niet. Mij doet dat niets. Ik ben sterk.
- He ... bluffer...
- 't Is waar. De vervuiling door de fabrieken van de grote mensen, dat is niet meer te stoppen. Ze hebben het niet meer onder controle. De lucht, het water, alles wordt verpest...
- Ja, 't is hard werken geblazen, maar Sneeuwwitje is toch trots op onze patrouille.
- L Misschien moeten we ons werk beter organiseren, dat het vlugger gaat.
- Maar er komen altijd maar meer machines, die de vervuiling doen toenemen.
- Straks is er weer lekker eten bij Sneeuwwitje ...
- En hoeveel overuren maken we niet ?
- Slimmere mensen, meer machines, gevaarlijkere stoffen, dan dode mensen, dus ... domme mensen.
- L En dan dode dwergen. En gedaan met Sprookjesland. Stoplapje heeft gelijk.
- Mij krijgen ze niet kapot. Ik kan alle rotzooi aan.
- L En dan die kernstralingen of zoiets... Je weet niet eens wat besmet en dus gevaarlijk is of niet. Je ziet het niet en je ruikt het niet.

- Als ik nu nog een stortplaats zie, krijgen mijn handen de kramp, ze staan nu al krom ...
- Meer techniek, meer afval, groot gevaar ...
- (in koor) Dan dode mensen, dus domme mensen ...
- Toch mogen we het niet zo pessimistisch bekijken.
- Ik wil naar huis, ik wil taart eten, ik heb honger.
- Mij krijgen ze niet kapot.
- 't is niet waar he, zeg dat het niet waar is !
- (in koor) Wat niet waar ?
- Kijk ! (Iedereen krijgt het stort in de mot, in de buurt van de tent. De dwerg in kwestie stelt vast dat zijn handen de kramp krijgen. De bluffer van daarnet valt flauw.)
- L Voilà. Dat is nu het resultaat, he ...
- (verwarring) We ruimen die berg niet meer op, nee ... ik ook niet ... het zit me tot hier ... ik staak ... ik doe niet meer mee ... saluut ... ik stop ... ik ook ...
- Ik krijg de kramp in mijn vingers.
- L Kom, kom allemaal ... rustig !
- We gaan protesteren. Er moet een vergadering komen.
- L OK, OK, misschien is dat echt wel nodig.
- Zo gauw mogelijk.
- Morgen al.
- L Onmogelijk. Morgen is er in het paleis van Sneeuwitje een plechtige Hofdag om het begin van het nieuwe Sprookjesjaar te vieren. Dat feest kunnen we toch niet storen met onze klachten.
- Hofdag of niet. We moeten Sneeuwitje dringend op de hoogte brengen en de Raad ook. En als 't moet, zetten we het feest op stelten.
- Wij moeten de hele nacht werken, terwijl zij slaapt.
- Je mag over haar zo niet spreken. Ze is altijd goed voor ons geweest. Trouwens die vuilbergen, dat is toch haar schuld niet, dat is de schuld van de mensen.
- slimme mensen, domme mensen ...